

JUDr. Pavel Blažek, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

Praha 23. září 2024
č. j. MSP-147/2024-ODKA-SPZ/3
Počet listů: 2
Přílohy: 2

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obviněný K. E. D. F. – stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- trestní spis Obvodního soudu pro Prahu 10 sp. zn. 2 T 57/2023
- dozorový spis OSZ pro Prahu 10 sp. zn. 3 ZT 30/2023

Podle § 266 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), podávám **ve prospěch** obviněného K. E. D. F., (dále jen „obviněný“),

stížnost pro porušení zákona

proti pravomocnému usnesení státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 ze dne 14. dubna 2023, č. j. 3 ZT 30/2023-15.

Řízení předcházející a nadcházející napadenému rozhodnutí

- 1 Dne 19. prosince 2022 zaslala státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 pokyn, č. j. 2 ZN 2796/2021-26 (dále jen „pokyn státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10“) policejnímu orgánu Policie ČR, Obvodnímu ředitelství pro Prahu IV, Službě kriminální policie a vyšetřování, 4. oddělení obecné kriminality (dále jen „policejní orgán 4. oddělení obecné kriminality“). Pokynem státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 bylo sděleno a uloženo následující, cit.: „*Ve shora uvedené věci prodlužuji lhůtu k prověřování do 20. 2. 2023, neboť jak vyplývá ze zprávy Policejního prezidia ČR, podezřelý K. E. D. F. se nejspíš zdržuje v zahraničí na neznámé adrese. Zároveň dávám pokyn ke konání řízení proti uprchlému podle § 302 a násl. trestního řádu.*“
- 2 Pokynu státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 předcházela její konzultace s policejním orgánem Policie ČR, Obvodním ředitelstvím pro Prahu IV., Vnější

službou, Místním oddělením Vršovice (dále jen „*policejní orgán Místní oddělení Vršovice*“) ohledně spisového materiálu a bylo domluveno, že spisový materiál bude postoupen na Službu kriminální policie a vyšetřování, kde se následovně bude konat řízení proti uprchlému. Tato domluva vyplývá z úředního záznamu vrchního inspektora policejního orgánu Místního oddělení Vršovice ze dne 21. září 2022 uvedeném na č. 1. 56 trestního spisu (dále jen „*úřední záznam*“).

- 3 Dne 16. února 2023 usnesením o zahájení trestního stíhání vydaného policejním orgánem 4. oddělením obecné kriminality, č. j. KRPA-262600-74/TC-2021-001474 (dále jen „*usnesení o zahájení trestního stíhání*“), bylo zahájeno trestní stíhání obviněného podle § 160 odst. 1 trestního řádu s odkazem na ustanovení § 302 trestního řádu.
- 4 Obviněný proti usnesení o zahájení trestního stíhání podal blanketní stížnost dne 13. března 2023, skrze svého obhájce JUDr. Ing. Jana Vučka, advokáta. Tuto stížnost následně odůvodnil a doplnil dne 31. března 2023.

Napadené rozhodnutí

- 5 Usnesením státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 ze dne 14. dubna 2023, č. j. 3 ZT 30/2023-15, které nabylo právní moci téhož dne, byla podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu jako nedůvodná zamítnuta stížnost obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání, kterým bylo rozhodnuto o zahájení trestního stíhání obviněného podle § 160 odst. 1. trestního řádu s odkazem na § 302 trestního řádu, pro skutek, v němž je spatřován přečin zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Postup po vydání napadeného rozhodnutí

- 6 Obžaloba na obviněného byla podána dne 25. července 2023, č. j. 3 ZT 30/2023-35, a poté byl rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 12. září 2023, sp. zn. 2 T 57/2023, (dále jen „*rozsudek prvostupňového soudu*“), obviněný uznán vinným přečinem zanedbání povinné výživy podle § 196 odst. 1 trestního zákoníku a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 2 let.
- 7 Proti rozsudku prvostupňového soudu podal obviněný odvolání, na základě, kterého Městský soud v Praze usnesením ze dne 23. listopadu 2023, sp. zn. 8 To 269/2023 (dále jen „*usnesení odvolacího soudu*“), podle § 258 odst. 1 písm. a) trestního řádu napadený rozsudek prvostupňového soudu zrušil a podle § 260 trestního řádu vrátil věc státnímu zástupci k došetření. Své rozhodnutí odvolací soud odůvodnil pochybením prvostupňového soudu s odkazem na § 305 trestního řádu, který stanoví, že „*o konání řízení proti uprchlému po podání obžaloby rozhoduje soud na návrh státního zástupce nebo i bez takového návrhu. Návrh může státní zástupce učinit už v obžalobě.*“ a takovéto rozhodnutí má být učiněno samostatným usnesením, přičemž prvostupňový soud o konání řízení proti uprchlému nijak nerozhodl. A dále s poukazem na nezákonný postup v přípravném řízení spočívající v porušení § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu. Zmíněná nezákonnost v přípravném řízení podle odvolacího soudu spočívala ve vydání usnesení státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10, navzdory tomu, že předtím dala pokyn k zahájení trestního řízení proti uprchlému a měla postupovat podle § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu. O stížnosti obviněného proti usnesení o zahájení trestního stíhání měl tedy rozhodovat státní zástupce Městského státního zastupitelství v Praze. Zmíněnou vadu nelze zhojit v soudním stádiu trestního stíhání.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava

- 8 Podle § 174 odst. 2 písm. a) trestního řádu platí, že kromě oprávnění uvedených v § 157 odst. 2 trestního řádu je při výkonu dozoru státní zástupce oprávněn dávat závazné pokyny k vyšetřování trestných činů.
- 9 V § 146 odst. 1, 2 trestního řádu se uvádí: *„Orgán, proti jehož usnesení stížnost směřuje, může jí sám vyhovět, nedotkne-li se změna původního usnesení práv jiné strany trestního řízení. Jde-li o usnesení policejního orgánu, které bylo vydáno s předchozím souhlasem státního zástupce nebo na jeho pokyn, může policejní orgán sám stížnosti vyhovět jen s předchozím souhlasem státního zástupce (odstavec 1). Jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno podle odstavce 1, předloží věc k rozhodnutí policejní orgán státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci (odstavec 2).“*
- 10 V § 302 trestního řádu se uvádí: *„Řízení podle ustanovení tohoto oddílu lze konat proti tomu, kdo se vyhýbá trestnímu řízení pobytem v cizině nebo tím, že se skrývá.“*
- 11 V § 303 odst. 1 trestního řádu se uvádí: *„V řízení proti uprchlému se trestní stíhání zahajuje doručením usnesení o zahájení trestního stíhání obviněného obhájci. Nebyl-li mu obhájce zvolen (§ 37 odst. 1), je třeba ho ustanovit.“*

Posouzení předmětné věci

- 12 Mám za to, že v předmětné věci došlo k porušení zákona v ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu, tím, že státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 dala pokyn k zahájení trestního stíhání proti uprchlému dle § 302 trestního řádu dne 19. prosince 2022 policejnímu orgánu 4. oddělení obecné kriminality. Na základě tohoto pokynu státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 bylo zahájeno trestní stíhání proti uprchlému usnesením o zahájení trestního stíhání dne 16. února 2023, proti kterému obviněný podal blanketní stížnost, kterou následně odůvodnil. Za této situace měla státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10, pokud by žádosti nevyhověla, podle § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu věc předložit k rozhodnutí nadřízenému státnímu zástupci, konkrétně státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze, což však neučinila, a o stížnosti tudíž nesprávně rozhodla sama usnesením státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 dne 14. dubna 2023.
- 13 Nezákonost, kterou odvolací soud spatřuje v pochybení prvostupňového soudu, ohledně chybějícího rozhodnutí o zahájení trestního řízení proti uprchlému podle § 305 trestního řádu je oprávněná, avšak tento stav již byl napraven zrušením rozsudku prvostupňového soudu usnesením odvolacího soudu a vrácením věci k došetření státnímu zástupci.
- 14 Ze strany státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 tak nebyl dodržen postup podle § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu nepředložením věci nadřízenému státnímu zastupitelství, tudíž jejím rozhodnutím o stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání byl

porušen zákon, který nemohl být napraven odvolacím soudem. Pokyn dozorového státního zástupce k postupu podle § 302 a následujících trestního řádu je naprosto jednoznačným, byť implicitním úkonem zavazujícím policejní orgán k vydání usnesení o zahájení trestního stíhání, a v případě, kdy nebude stížnosti proti usnesení vyhověno a nebude se postupovat podle § 146 odst. 1 trestního řádu, musí být uplatněn odst. 2 téhož ustanovení.

- 15 Pro případ, že by Nejvyšší soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro rozhodnutí o této stížnosti pro porušení zákona v neveřejném zasedání, s takovým postupem souhlasím.

Návrh

- 16 S ohledem na výše uvedené si dovoluji Nejvyššímu soudu navrhnout, aby:

- 1) Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením státní zástupkyně Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 10 ze dne 14. 4. 2023, č. j. 3 ZT 30/2023-15, byl porušen zákon v neprospěch obviněného F. v ustanovení § 146 odst. 2 písm. a) trestního řádu;
- 2) podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadené usnesení zrušil, jakož i další rozhodnutí na něj obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž dojde zrušením, pozbydou podkladu;
- 3) podle § 270 odst. 1 trestního řádu přikázal státnímu zástupci Městského státního zastupitelství v Praze, aby věc v potřebném rozsahu projednal a rozhodl.